

τερικῶν ὑπουργῶν διεβίβασε τόδε τὸ εὐχαριστήριον· « Ἀγαπητὴ κόμη Τάαφς, κατὰ τὰ τριάκοντα καὶ ἐπέκεινα ἐτη τῆς ἐμῆς κυβερνήσεως, πλὴν τινῶν ὥρων λυπηρῶν, συνεκινώησα τοῖς λαοῖς μου καὶ πολλῶν φειδρουνῶν· ἀγνοτέραν ἔμῳς χαρὰν δὲν ἐνεποίησάν μοι ἢ αἱ ἀρτίως παρελθούσαι ἡμέραι. Τὴν χαρὰν παρσκευασάν μοι οἱ ἀγαπητοὶ λαοὶ μου. Βαθέως συνεκίνησαν ἐμὲ καὶ τὴν Αὐτοκράτειραν αἱ αὐταπάγγελτοι ἐπιδείξεις εἰλικρινοῦς ἀγάπης καὶ ἀνυποκρίτου πιστότητος. Ἰδιῶται καθ' ἕκαστον, σύλλογοι, σωματεῖα, κοινότητες, ἀρχαί, ἀντιπρόσωποι πασῶν τῶν ἐπαρχιῶν, ἐξ ἅπασων τῶν τάξεων καὶ τῶν στρωμάτων τῆς κοινωνίας προσήνεγκαν ἡμῖν συγκινητικωτάτας ἐνδείξεις εἰλικρινοῦς ἀγαλλιάσεως καὶ ἐγκάρδια συγχαρητήρια. Σεμνύνουσαι καὶ μακαρίζω ἑμαυτὸν δυνάμενος νὰ θεωρήσω λαοὺς, οἷους τὸ κράτος τοῦτο περιλαμβάνει. Ὡς τὴν μεγάλην ἐμὴν οἰκογένειαν. Ἐν τοῖς δείγμασι δὲ τῆς ἀγάπης αὐτῆς ἀνευρίσκομεν τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀνωθεν εὐλογίας, ἣν πρὸ 25 ἔτων ἐπεκαλεσάμεθα, καὶ ἣν ἀπεκδεχόμεθα καὶ ἐν τῷ μέλλοντι παρὰ τῆς Θεῆας Χάριτος ἐπι' ἀγαθῷ τοῦ οἴκου, τῶν τέκνων ἡμῶν καὶ τῆς πατρίδος.»

ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΝΘΕΩΝ

παρὰ τοῖς Τούρκοις.

Εἰς τὰ ζωγραφικὰ περιβόλια, τὰ καταστολιζόμενα τὰ παλάτια τοῦ Σουλτάνου καὶ τῶν μεγάλων ἐν Κωνσταντινουπόλει, εὐρίσκομεν καλλιεργούμενα ὅλα τὰ εἶδη τῶν ἀνθῶν ὅσα συγκροτοῦσι τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ, τὰ δένδρῳα, τοὺς ναρκίσσους, τοὺς ὑακίνθους, τὰ ἰάσμινα, τὰ εὐανθὴ βιτράχια κτλ. Ἀλλὰ μετὰ τὸ ρόδον καὶ τὸ γαρόφαλλον, οἱ Ὄθωμανοὶ προτιμῶσι τὸ γλαφυρότατον Περσικὸν λείριον (λαλέ), τοῦ ὁποίου ἢ τοῦ χρωματισμοῦ ἀρμονία καὶ ἡ ἀβρότης ἀναπληροῦσι τῆς εὐωδίας τὴν ἔλλειψιν. Τὸν εὐώδη δὲ χορὸν, τοῦ ὁποίου προεξέρχεται τὸ ἴον, κλείουσι τὸν Σεπτέμβριον τὰ μεγαλοπρεπῆ καὶ εὐοσμα κρίνα, καὶ αἱ ποθεινότεραι διὰ τὰς πολιτίδας γαζΐαι. Ὑπάρχει δὲ καὶ ἀξιωματικὸς ἐπὶ τῶν ἀνθῶν (σοκουφετσή-μπασης ἢ ταιτσεκτσή-μπασης), διορισθεὶς πρώτην φορὰν ἐπὶ τοῦ Σουλτάν Ἀχμέδ τοῦ Γ'. Τὸ ἔγγραφον τοῦ διορισμοῦ τοῦ ἀξιωματικοῦ τούτου, τοῦ ὁποίου καθήκον εἶνε νὰ ἔχη δι' ὅλου τοῦ ἔτους ἑτοίμα ὄλων τῶν εἰδῶν τὰ ἄνθη, μήπως ὀρεχθῆ κατὰ τύχην τινὸς αὐτῶν, ἐν καιρῷ τοῦ χειμῶνος, κυφοροῦσα καμμία τῶν γυναικῶν τοῦ Σουλτάνου, εἶνε περιεργότατον, καὶ διὰ τοῦτο μετάφρασιν αὐτοῦ εὐχαρίστως θέλουσιν ἶδει, ἐλπίζομεν, οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν ἐνταῦθα, ὡς δείγμα τῆς μεταφορικῆς τῶν Ἀσιασῶν γλώσσης. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο, καλλωπισμένον ὀλόγουρα μετὰ ρόδα καὶ

ἄλλα ἄνθη περιχύρσα, ἐτελείωνε μετὰ τὰς ἐξῆς ἀνθηρὰς αὐτόγραφα φράσεις: « Διατάττομεν δὲ ὥστε πάντες οἱ φυτοκόμοι καὶ ἄνθ. κόμοι νὰ γορίζωσιν ὡς πρῶτον καὶ ἀρχηγὸν αὐτῶν τὸν ἐπιφέροντα τὸν παρόντα ὄρισμόν, καὶ νὰ ἦνε ἐκείπιον αὐτοῦ ὄλοι ὀφθαλμοὶ ὡς ὁ ναρκίσσος, ὄλοι ὠτία καθὼς τὸ ρόδον· νὰ μὴ ἔχωσι δέκα γλώσσας ὡς τὸ κρίνον· νὰ μὴ μεταβάλλωσι τὴν ἀκωκὴν τῆς γλώσσης αὐτῶν εἰς ἀκανθαν βροῖας, ἐμβαπτομένην εἰς τῶν ἀπρεπῶν λόγων τὸ αἷμα· ἀλλὰ νὰ ἦνε συνεσταλμένοι, καὶ νὰ κρατῶσι κλεισμένον τὸ στόμα αὐτῶν, ὡς ὁ κάλυξ τοῦ ρόδου· καὶ ὅχι νὰ τὸ ἀνοίγωσι (πρὸς ὀμιλίαν) παρὰ καιρὸν ὡς ὁ κυανὸς ὑακίνθος, ὅστις σκορπίζει τὴν εὐωδίαν αὐτοῦ πρὶν τὴν ἐπιθυμῆσῃ· νὰ κλίνωσι, τέλος πάντων, τὴν κεφαλὴν, ὡς τὸ ἴον, καὶ ὅχι νὰ ἀντικρούωσιν ἀπειθῶς κτλ.»¹

Γινῶμαι καὶ σκέψεις ἡθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωχιού.]

141.

Πολλάκις καυχώμεθα ὅτι οὐδόλως ἡ ἀνία ἡμᾶς ἐπηρεάζει, εἴμεθα δὲ τοσοῦτον κενόδοξοι, ὥστε δὲν αἰσθανόμεθα ὅτι ἀνίας γίνεται παραίτιος ἢ ἡμετέρα συναναστραφῆ.

142.

Τοῦ μεγάλου νοῦς ἴδιον εἶναι ἡ διὰ λόγων ὀλίγων πολλῶν πραγμάτων ἐξήγησις· ὁ δὲ νοῦς ὁ μικρὸς, ἀπ' ἐναντίας, προτέρημα ἔχει τὸ διὰ λόγων πολλῶν οὐδὲν λέγειν.

143.

Μᾶλλον πρὸς ἐπίδειξιν τῆς ἰδίας ἡμῶν ἀγαθότητος μεγαλύνομεν τὰ προτερήματα τοῦ πλησίον, ἢ πρὸς ἔπαινον τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ· ἐπιζητοῦμεν δὲ ὑπὲρ ἡμῶν ἐπαίνους, τοὺς ἄλλους δὲ ἔπαινοῦντες.

144.

Οὐδεὶς προθύμως ἐπαινεῖ οὐδ' εὐλογεῖ ποτε, χωρὶς συμφέροντος. Πᾶς δὲ ἔπαινος κολακεία τις εἶναι, ἐπιτηδεῖα, κεκρυμμένη, ἀβρά, διαφόρως κολακεύουσα τὸν κολακεύοντα καὶ τὸν κολακευόμενον. Καὶ ὁ μὲν δέχεται αὐτὴν ὡς ἀμοιβὴν τῆς ἀξίας αὐτοῦ, ὁ δὲ προσφέρει αὐτὴν πρὸς ἐνδειξιν καὶ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ τοῦ διορατικοῦ αὐτοῦ νοῦς.

145.

Πολλάκις προσφέρομεν ἐπαίνους πεφαρμακευμένους, δι' ὧν, ὡς ἐκ τῆς ἀντιθέσεως αὐτῶν πρὸς τὴν ἀλήθειαν, ἐξελέγχομεν τῶν ἐπαινουμένων τὰ ἐλαττώματα ἐκεῖνα, ὅσα δὲν τολμῶμεν νὰ ἀποκαλύψωμεν κατ' ἄλλον τρόπον.

146.

Συνήθως ἐπαινοῦμεν διὰ νὰ ἐπαινεθῶμεν.

147.

Ὀλίγοι εἶναι ἀρκούντως φρόνιμοι, ὥστε νὰ προ-

1. Κωνσταντινουπόλις, ὁπὸ Σ. Δ. Παζαροῦ.